

Aan: De gemeenteraad
Van: Het college van burgemeester en wethouders
Datum: 26 november 2024
Zaaknummer: 0000939410
Onderwerp: Afhandeling moties Overnemen motie jongerenraad 2024 (vuurwerkvrije zones) en Lobbyproject VNG aangaande landelijk vuurwerkverbod

Aanleiding

In de raadsvergadering van 24 september 2024 zijn twee moties rondom vuurwerk, mede ingegeven door de jongerengemeenteraad, aangenomen. De eerste motie betreft het aanwijzen van vuurwerkvrije zones en de tweede een lobby binnen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) voor een gezamenlijk standpunt voor het instellen van een landelijk vuurwerkverbod. In de enquête Veiligheidsmonitor 2023 zijn door Dijk en Waard aanvullende vragen gesteld over vuurwerk om richting te verkrijgen over de invullen van de komende jaarwisselingen in Dijk en Waard. Dit collegebericht gaat over de afhandeling van beide moties.

Inhoud moties

Motie vuurwerkvrije zones

We vragen het college om de aangenomen motie van de jongerengemeenteraad (vuurwerkvrije zones) uit te voeren waarbij de genoemde locaties niet uitputtend zijn.

Het dictum van de aangepaste motie luidt dan als volgt:

- Te onderzoeken welke locaties (de locaties zijn ter inspiratie) als vuurwerkvrije zones kunnen worden ingesteld (met name op de uitvoerbaarheid en minder op de handhaafbaarheid).
- In het onderzoek een implementatie plan (inclusief tijdspad) mee te nemen, waar de raad op een later moment over kan beslissen.
- De in de uitkomst van het onderzoek aan te wijzen locaties kenbaar te maken via de nieuwsbrief van de gemeente, de lokale kranten en de sociale mediakanalen.
- Scholen te informeren over de gekozen locaties en te ondersteunen bij het de begripsvergroting onder jongeren.
- Te onderzoeken of de straffen zwaarder kunnen voor mensen die op heterdaad betrapt worden.
- De raad hier ruim voor het vuurwerkseizoen over te informeren.

Motie lobbyproject VNG aangaande landelijk vuurwerkverbod

We vragen het college om Dijk en Waard binnen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een voortrekkersrol moet nemen om namens alle gemeenten een gezamenlijk standpunt in te nemen voor een landelijk vuurwerkverbod om op deze manier een duidelijk signaal af te geven aan de nieuwe te vormen coalitie.

Afdoening moties

Het college heeft negen locaties als vuurwerkvrije aangewezen. De locaties zijn:

- a. Stadpark de Parel en Middenwaard (inclusief Coolplein en Stadsplein);
- b. Fabritiuspark en Berckheideplein;

- c. Rosarium (Kinderboerderij De Bongelaar), Hertenkamp de Dreef en Het Raadhuisplein (inclusief horeca en winkels Middenweg)
- d. Potjesdam (Kinderboerderij De Beestenboel)
- e. Kinderboerderij Jong Leven
- f. Theehuis Het Erf.
- g. Broekerveiling (inclusief het park en de kinderboerderij)
- h. Brandpunt
- i. Roze Flamingo

Het college heeft de steun vanuit de gemeente Dijk en Waard voor een landelijk afsteekverbod voor consumentenvuurwerk aan de VNG overgebracht.

Toelichting

Vuurwerk en vuurwerkoverlast is een jaarlijks terugkerend fenomeen. Het afsteken van vuurwerk is het hele jaar door verboden en mag alleen op 31 december vanaf 18.00 uur 's avonds tot 1 januari 2.00 uur 's nachts. Buiten deze tijden is het afsteken niet toegestaan. Het is verboden om illegaal vuurwerk te kopen, af te steken of in bezit te hebben. Consumentenvuurwerk mag alleen verkocht worden op 29, 30 en 31 december.

Vanaf november zal het vuurwerkoverlast weer toenemen. Met name jongeren steken het af en (kwetsbare) inwoners en dieren hebben daar last van (geluidsoverlast en vernielingen). Ook is er schade aan gemeentelijke eigendommen. Met name gemeentelijke afvalbakken in de openbare ruimte worden vernield met vuurwerk. Afgelopen jaar betrof de schadepost ruim 60.000 euro. Het handhaven op het afsteken van vuurwerk is lastig; jongeren zijn een reizend circus door de wijken en worden bijna nooit op heterdaad betrapt.

Motie vuurwerkvrije zones

Het afsteken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling is een traditie. Echter, wordt met het afsteken van vuurwerk ook veel overlast ervaren. Er lijkt binnen Dijk en Waard voldoende draagvlak te zijn voor het aanwijzen van vuurwerkvrije zones¹. Plekken die genoemd worden zijn plekken waar dieren verblijven en ouderen wonen². Ook zijn overlastplekken en plekken waar verwacht wordt dat hier meer mensen zullen zijn, zoals winkelgebieden, uitgaanslocaties en stadscentra, betrokken in de uitwerking. Op deze plekken is een verhoogde kans op letsel door vuurwerk voor voorbijgangers.

Het college heeft voor de komende jaarwisseling negen locaties als vuurwerkvrije zone aangewezen. Dit op grond van artikel 2:73 van de Algemene plaatselijke verordening Dijk en Waard. In deze zones vallen verschillende parken, diereninstellingen en centrumgebieden. Het instellen van vuurwerkvrije zones is een aanvullende maatregel op de inzet van voorgaande jaren. Zoals het oproepen tot het melden van bezit van illegaal vuurwerk en het inzetten van politie en boa's op meldingen van vuurwerk en vuurwerkoverlast.

De motie roept ook op te onderzoeken of straffen zwaarder kunnen voor mensen die op heterdaad betrapt worden. Echter, is zwaarder straffen niet iets waar het college dan wel de burgemeester over gaat. De burgemeester neemt deze vraag mee naar de driehoek – het afstemmingsoverleg tussen de burgemeester, officier van justitie en de politie.

¹ Twee derde van de inwoners van Dijk en Waard (69%) vinden dat er op bepaalde plekken in de gemeente vuurwerkvrije zones moeten komen (bron: Veiligheidsmonitor Dijk en Waard 2023).

² Aan de inwoners die vuurwerkvrije zones op bepaalde plekken in de gemeente willen, is aanvullend gevraagd op welke plekken deze dan volgens hen zouden moeten komen. Hieruit komt de volgende top 3 naar voren: 1 met 82% dierenweide/ kinderboerderij, 2 met 77% dierenasiel en 3 met 68% verzorgings- of verpleeghuis (bron: Veiligheidsmonitor Dijk en Waard 2023).

Motie lobbyproject VNG aangaande landelijk vuurwerkverbod

De VNG heeft in een reactie op de aangenomen motie van de gemeenteraad van Dijk en Waard laten weten op de hoogte te zijn van de diverse oproepen voor een landelijk afsteekverbod voor consumentenvuurwerk. Het standpunt van de VNG is dat zij voor een landelijk vuurwerkverbod zijn, mits dit handhaafbaar is. Echter, wil de VNG om diverse redenen op dit moment niet actief lobbyen voor een vuurwerkverbod, omdat:

1. Er niet, zoals bij eerdere uitingen van het standpunt van de VNG, een politiek ijkpunt is zoals een wetsvoorstel;
2. Een landelijk vuurwerkverbod ver uit het zicht is geraakt binnen de politieke realiteit van de huidige coalitie;
3. De VNG zich voor nu wil focussen op de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord en het regeerprogramma en daarom terughoudend is met het doen van andere oproepen;
4. De politie al enige tijd een structureel capaciteit vraagstuk heeft. De handhaving van een landelijk vuurwerkverbod ziet de VNG voor nu niet als haalbaar en realistisch;
5. Voor nu vanuit de VNG de focus ligt op het gebruik van zwaar illegaal vuurwerk en de brede landelijke aanpak daarop.

Uitvoering en communicatie

De vuurwerkvrije zones worden door het college kenbaar gemaakt middels verschillende kanalen en op de locaties zelf. Ook worden de scholen hierin meegenomen. Het aanwijzen van vuurwerkvrije zones moet gezien worden als een aanvullende maatregel op de inzet van voorgaande jaren. Voorgaande jaren is de inzet gericht geweest op het opsporen van illegaal vuurwerk door de politie en het acteren van politie en boa's (afzonderlijk en samen) op vuurwerkoverlast en het te vroeg afsteken van vuurwerk. Ook dit jaar wordt deze inzet door de politie en boa's uitgevoerd. Deze inzet wordt ondersteund vanuit communicatie door in te zetten op het melden van vuurwerkbezit en het aanmoedigen van inwoners om vuurwerkoverlast te blijven melden. Hiermee krijgen de politie en de boa's de overlast beter in beeld en kan het toezicht gericht worden ingezet. Verder worden er uit voorzorg 30 gemeentelijke afvalbakken verwijderd en 35 afvalbakken dichtgemaakt, om te voorkomen dat deze worden vernield door vuurwerk. Het tijdelijk verwijderen van afvalbakken is nieuw. Voorheen werden afvalbakken alleen dichtgemaakt. Ook dit wordt meegenomen in de communicatie naar inwoners.

Vervolg

De handhaving door de politie en boa's van de vuurwerkvrije zones zal niet sluitend zijn. Als strategie wordt bij het instellen van vuurwerkvrije zones stevig ingezet op communicatie: welke zones betreffen het, waarom deze zones, waar komt het vandaan (bewustwording) en stimuleren als samenleving met elkaar in gesprek te gaan over vuurwerk en het afsteekgedrag. Hiervoor worden verschillende communicatieproducten gemaakt. Het college streeft ernaar om door middel van stevige communicatie een maatschappelijk discussie op gang te brengen zodat de samenleving deze maatregel gaat omarmen en geen vuurwerk zal afsteken in de vuurwerkvrije zones. Nadien zal het college de effecten van de inzet bekijken en meenemen naar de daaropvolgende jaarwisseling.

Bijlagen

1. Aanwijzingsbesluit vuurwerkvrije zones in Dijk en Waard (939410);
2. Motie GL Overnemen motie Jongerengemeenteraad 2024 Vuurwerkvrije zones (905735);
3. Motie GL Lobbyproject VNG aangaande landelijk vuurwerkverbod van fractie Han Fortmann (905738).